Vihreä kasvu
Minna Ojanperä

5.3.2026

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvan energian tuotannon ja energiainfrastruktuurihankkeidenlupamenettelyiden nopeuttamisesta (U 16 / 2026 vp)

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa ja kunnioittavasti toteaa seuraavaa:

Uusiutuvan energian direktiivi

EK kannattaa monin osin ehdotuksia valtioneuvoston kannaksi.

EK pitää erittäin tärkeänä komission pyrkimystä nopeuttaa energiamurroksen sujuvaa etenemistä, jolla merkittävä rooli myös laajemmin vihreän siirtymän investointien mahdollistajana.

EK pitää erittäin tärkeänä valtioneuvoston kantaa, jossa lupamenettelyjä koskevissa muutoksissa tulisi pyrkiä yhtenäiseen ja johdonmukaiseen sääntelykokonaisuuteen. Sääntely-ympäristö on muuttumassa pirstaloituneemmaksi ja yritysten kannalta vaikeasti ennakoitavaksi. Toimialakohtainen tarkastelu luo hanketasolle erilaisia EU-sääntelyyn nojautuvia lupamenettelyjä, mikä voi johtaa erilaiseen kohteluun hankkeen tyypin mukaan - ilman suoraa ympäristöllistä perustetta. Olisi hyvä, että valtioneuvosto kiinnittäisi tähän jatkovaikuttamisessa erityistä huomiota.

Valtioneuvoston tapaan EK suhtautuu varauksella riippumattoman välittäjän nimeämiseen ja pitää erittäin tärkeänä, että nimeäminen olisi vapaaehtoista.

EK niin ikään suhtautuu varauksella ehdotukseen hyödyn jakamisesta hankkeiden lähialueen asukkaille ja yhteisölle suoraan EU-lainsäädännön nojalla. Hyödyn jakamisen tulee olla jäsenvaltioille vapaaehtoista.

Sähkömarkkinadirektiivi

EK katsoo, että sähköverkkorakentamiselle osoitettava määräaika voisi olla lyhyempikin kuin komission ehdotus kahden vuoden määräajasta. EK huomauttaa, että Suomen kansallinen luvitusuudistus ei ole koskenut sähköverkkorakentamista, vaikka se on olennainen osa energiamurroksen etenemistä. Myös kansallisia toimia sähköverkkorakentamisen pullonkaulojen poistamiseksi tulee selvittää.

Komission ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden olisi huolehdittava, että viranomaiset voivat tietyissä tapauksissa vapauttaa olemassa olevan siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin kunnostamisen, nykyaikaistamisen tai tehostamisen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä sekä luonto- ja lintudirektiivien mukaisista arvioinneista. Edellytyksenä kuitenkin olisi, että toimenpiteet eivät edellytä lisätilan käyttöä ja että ne noudattavat alkuperäiselle laitokselle vahvistettuja soveltuvia ympäristönsuojelun lieventämistoimia.

Valtioneuvosto vastustaa poikkeuksia YVA-direktiivin liitteeseen I, sillä kyseessä olevassa liitteessä nimetyt hankkeet on EU-tasolla määritelty sellaisiksi, joilla lähtökohtaisesti aina todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia.

EK katsoo, että poikkeamisen mahdollistaminen ei välttämättä suoraan johtaisi ympäristönsuojelun tason laskemiseen, sillä EU-oikeudelle tyypilliseen tapaan poikkeamisen kynnykset ovat edelleen korkeat.

Kunnioittavasti,

Minna Ojanperä
johtava asiantuntija
Elinkeinoelämän keskusliitto EK